

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrileta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrlet 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 10. maliga serpana 1874.

List 28.

Koledar za naslednji teden.

Mali serpan. Julij.

12. Nedelja VII. po bink. Evangelij: „Varujte se lažljivih prerokov“. (Mat 7.) — Ss. Hermagor ali Mohor škof in Fortunat dijakon, patrona ali varha ljubljanske škofije. Hermagor, mestnjani oglejski, učenec sv. Marka evangelista, je prvi oznanjeval sv. evangelij v oglejski cerkvi na Goriškem. S sv. Markom se poda v Rim, sv. ap. Peter ga posveti škofa. Mohor se verne v Oglej, z vso serčnostjo oznanjuje sv. evangelij, in jih veliko spreoberne. S tem razdraži terdovratne malikovavce; deželni poglavar Sebast ga ukaže grozovito mučiti. Ta grozovitost pa zbudi hrup po mestu, razdraženo ljudstvo sterga sv. škofa rabeljnom iz rok; Sebast se zboji, ukaže pa škofa zapreti v temno ječo. Nebeška svetloba rezsvetluje ječo, ječni čuvaj Poncijan ves prestrašen pade pred škofa in veruje v Kristusa. Ljudstvo prihaja v ječo, posluša nauke sv. škofa, in spoznava kersansko vero. Med ljudstvom je bil imenitni oglejski mestnjani Gregorij, čegar obsedenega sina je sv. Mohor hudobnega duba rešil; na njegovo prošnjo gre sv. škof iz ječe, kersti njega in vso njegovo deržino v njegovem poslopji, po tem pa se poda prostovoljno v ječo. Ko duhovni čutijo, da njih sv. škof po mučeniški smerti hrepeni, da bi se tolikanj prej s Kristusom združil, ga vprašajo, koga si bodo namesto njega izvolili škofa; jim odgovori, da naj si njegovega dijakona Fortunata izvolijo. Sebast to zvé, in ukaže tudi Fortunata v ravno tisto ječo zapreti, kjer oba delata mnoge čudeže v pričo ljudstva, ki tje prihaja. Sebast se vernega ljudstva zboji, pošlje po nčči v ječo rabeljna, kateri njima glave odseka. Poncijan, gosra Aleksandra (ktero je bil Fortunat kerstil, Mohor pa ji pogled podelil) in Gregorij njuni trupli mazilijo in častito pokopljejo.

Vodilo sv. Hermagora so bile pač besede sv. Pavla: „Kristus je meni življenje in smert dobiček“ (ker bom še popolnejše ž njim sklenjen). „Želje imam razvezan, in s Kristusom biti, kar bi bilo veliko bolje.“ (Filip. 1, 21. 23.) Kdor si pa le samo zato smert želi, da bi bil rešen iz časnih nadlog, je njegova želja napéna. —

Sv. Janez Gvalbert opat spoz.; ss. Nabor in Feliks spr.; sv. Marcijana dev. spr.; sv. Paternijan šk. spoz. V pratiki: Sv. Marjeta dev. sprič., nje praznik se po rimskem koledarji 20. mal. serp., v naši škofiji pa 14. vel. serp. obhaja.

13. Ponedeljek. Sv. Evgenij, škof v Kartagi v Afriki, od duhovšine in ljudstva enoglasno zvoljen 18. mal. serp. 484. Tisti čas so Vandali — divje, roparsko,

veči del Arijevi krivi veri vdano ljudstvo — v Afriki gospodovali, katoliške cerkve ropali, škofo in duhovne v pregnanstvo tirali, in še celo morili. Arijski kralj Hunerih je tudi sv. Evgenija pregnal, ker so ga arijski duhovni pri njem iz nevošljivosti obrekovali in černili; zlasti pa ga je čertil in kralju tožil nek Cirila, viši krivoverskih duhovnov, kateri si je čast in oblast višega škofa ali patrijarha prilastoval. Po Hunerihovi smerti je bil sv. Evgenij iz pregnanstva poklican v Kartago. Veselje vsih katoličanov je bilo neizrečeno veliko. Sveti škof je z apostoljsko serčnostjo oznanjeval sveto vero, ter je terdil in spričeval, da je Jezus Kristus enacega bitja z Bogom Očetom in svetim Duhom, tedaj pravi Bog in človek, in je ta svoj nauk s čudeži poterdil, dvema slepcema pogled dodelil in veliko bolnikov ozdravil. Pravoverni so ga imeli za svetnika, pa tudi arijanci so ga spoštovali. To Cirila grozno grabi in peče; da bi ljudstvo tudi njega kot svetnika častilo, si zmisli naslednjo goljufijo: Najme spridenega berača, in mu dá 50 srebernjakov s tem, da naj se slepega hlina, ga pri potu čaka in pogleda prosi. Zgodilo se je tako, kakor sta se bila pogovorila. Cirila gre s svojo duhovšino po omenjenem potu, podkupljeni berač vpije pri potu: „Presveti Cirila, usmili se me, in odpri mi oči!“ Cirila postoji, ter ukaže slepca k sebi pripeljati, in mu reče vpricho velike množice ljudi: „V spričevanje, da je naša vera prava, naj se ti zgodi, kar želiš. Zapovem ti, odpri svoje oči in glej!“ Pa, o gorje! hinavec ne more odpreti svojih oči, popolnoma je slep; kriči pa nad Cirilom, ga imenuje goljufa in pripoveduje, da je bil s 50 srebernjaki podkupljen in se je slepega hlina. Cirila zbeži s svojo duhovšino, in močno jih je bilo sram. Po tistem potu pride sv. Evgenij z dvema škofoma, Vindemijalom in Longinom, gotovo po Božji voditvi. Nekteri pričujoči katoličani opominjajo slepca, naj sv. Evgenija pomoči prosi; slepec jih prosi, naj ga k njemu peljejo. Evgenij mu reče: Če veruješ v Jezusa Kristusa, da je z Očetom in sv. Duhom enacega bitja, je vse mogoče. Slepec na vse gerlo vpije, da veruje. Evgenij zaznamnja slepcu oči s svetim križem, rekoč: „V imenu Očeta in Sina in sv. Duha naj se ti oči odprejo.“ Slepec berž spregleda. Vse ljudstvo hvali Boga. Kralj ves serdit ukaže Vindemijala in Longina ob glavo djati, Evgenija pa na Francosko tirati, kjer je v Gospodu zaspal l. 505.

Krivoverci, ki se spoznanim resnicam ustavljajo in čudežem ne verujejo, grešijo zoper sv. Duha; toraj se brez posebne Božje milosti ne spreobernejo. Nje zadevajo besede preroka Jeremija: „Poslušaj, trapasto ljudstvo, ki nimaš serca; ki imate oči, pa ne vidite, in ušesa, pa ne slišite“. (Jer. 5, 21.) —

Sv. Anaklet pap. sprič.; sveta preroka Joel in Ezdra; sv. Serapijon sprič.; sv. Turajnski šk. spoz.

14. Torej. Sv. Bonaventura škof in kardinal, cerkveni učenik, je bil na Toškanskem rojen l. 1221. Njegovo kerstno ime je bilo Janez. V 4. letu za smert zbolil; mati ga nese k sv. Frančišku Asiškemu, ter ga jokaje prosi, naj dečku zdravje sprosi pri Bogu. Svetnik povzdigne oči v nebo in moli, in deček je bil popolnoma ozdravljen. Ko ga sv. Frančišek pozneje vidi, zakliče: „O bona ventura!“ to je: „o srečna prigodba!“ Odslej so Janeza le Bonaventura imenovali. V svojem 22. l. stopi Bonaventura v red sv. Frančiška. Zavoljo njegove sosebne dušne zmožnosti ga viši pošljejo na visoko šolo v Pariz. Tukaj se soznani s sv. Tomažem Akvinskim, in sklene z njim naj tesnejše prijateljstvo. Bonaventura je izverstno študiral, toda ne zato, da bi se skazoval, temuč da bi Boga poveličeval, resnico zagovarjal in sebe posvečeval. Sv. križ je stal pred njegovimi očmi, na ktere ga se je oziral. Njegovo življenje je bilo tako pobožno, da se je njegovemu učeniku Aleksandru pozdevalo, kakor bi ga Adamov greh ne bil dosegel. Bonaventura in Tomaž Akvinski sta bila učenika na visoki šoli v Parizu. L. 1256 izvolijo v Rimu v generalkapiteljnu enoglasno Bonaventura za generala frančiškanskega reda, on pa se na vso moč brani; ker je pa papež to njegovo izvolitev poterdil, se Bonaventura mora vdati. Svetnik si prizadeva mnihe svojega reda k ostrejšemu življenju zavrniti. Njegovo naj večje veselje, ki ga je bil doživel, je bil novi zapovedani praznik presv. Rešnjega Telesa. Sv. Bonaventura je veliko lepih bukev spisal. Sv. Tomaž Akvinski ga je vprašal, iz ktereга studenca je zajemal toliko učenost in ginljivo govornost, on pa mu pokaže sv. križ, rekoč: „Glej, moj brat, to so velike bukke, iz katerih se učim, kar učim.“ Gregor X ga izvolijo in posvetijo škofa v Albani in rimskega kardinala. Leta 1274 ga papež vzamejo seboj k velikemu cerkvenemu zboru v Lijon na Francoskem, kjer je bilo 500 škofov in 1000 družih prelatov in učenih mož zbranih. Bonaventura je imel tam tako navdušen govor, da so se vsi greški in latinski očetje zavzemali nad njegovo ginljivo in učeno govornostjo. Bival je še v 4. seji, v kateri so se greški škofje zedinili z rimsko katoliško cerkvijo, in so papež zapeli „Te Deum laudamus“; veselje je bilo nepopisljivo. Drugi dan Bonaventura zbolil in 15. mal. serp. l. 1274 v 53. l. svoje starosti mirno v Gospodu zaspi. Tedaj je ravno sedaj 600letnica od njegove smerti, ktera se tudi slovesno obhaja po cerkvah sv. Frančiška Seraf. Papež in vsi zbrani očetje so mu bili pri pogrebu. Mnogo čudežev ga je poveličevalo.

Sv. Bonaventura priporoča vsak dan naslednje peterske reči premišljevat: O kako kratko je naše življenje! — kako polzek je pot v nebesa! — kako neznan je dan naše smerti! — koliko plačilo čaka pravičnega! — kolika strašna kazen pa čaka grešnika! —

Sv. Just vojak sprič.; sv. Marcelin maš. spoz.; sv. Kamil Lelij spoz., njega praznik se v naši škofiji obhaja 21. mal. serp.

15. Sreda. Sv. Henrik, rimski cesar, je bil 6. maj. 972. l. rojen; bil je sin parskega vojvoda Henrika. Sveti škof Volbenk ga je v keršanstvu podučeval in v strahu Božjem izrejal. V svojem 22. letu je zgubil svojega predragega svetega učenika; močno je po njem žaloval. Po smerti svojega očeta, leta 1000, je prevzel vladarstvo parske vojvodine, ter se oženil s sv. devico Kunigundo (glej 3. suš.), s katero je v deviški čistosti živel. Po 6 letih je bil zavoljo svoje pobožnosti, pravičnosti in krotkosti izvoljen nemški kralj in rimski cesar. Dve leti po tem se začne punt na Laškem, lombardijski plemenitaš Arduin se dá v Milanu kronati; Henrik ga s svojo vojsko premaga in pomilesti. V letu 1013 se

Arduin zopet uprè zoper cesarja; Henrik spet hiti s svojo armado na Laško; Arduin se umakne, cesar pa gre v Rim s Kunigundo, kjer ga častito sprejmejo. Papež Benedikt VIII ga čakajo z vso duhovščino v cerkveni obleki pred cerkvijo sv. Petra, ter ga vprašajo, če bode zvest varh katoliške Cerkve in papežev. Cesar glasno in slovesno odgovori: „Bom.“ Na to se odprejo vrata v cerkev, in cesar gré s papežem v cerkev, in moli na grobu svetih apostelnov. Dva dni po tem — 22. svečana 1014 l. — je bil kronan rimski cesar. Po nekterih tednih se verne na Nemško. Arduin se zopet spunta, ropa cerkve, prežene škofo, počenja grozovitosti. Henrik v novo pošlje na Laško veliko trumo vojakov; Arduin zbeži v samostan, obleče mniško obleko, in po triletni ostri pokori umerje. Henrik je v vojski premagal tudi poganske Poljake, ki so njegove mesta napadali in cerkve ropali. Pred bitvo prejme z vojniki vred ss. zakramente, pokliče na pomoč svetega Hadrijana, sv. Jurija in sv. Lavrencija, in v dveh bitvah jih popolnoma zmaga. Greki so napadali njegove mesta na Laškem, še celo Rim je bil v nevarnosti; Henrik se vzdigne vtretje na Laško s svojo vojsko, premaga Greke, in prizanese upornemu mestu Troji v Kalabriji, ker so bili nedolžni otročiči v procesiji v šatoriše k njemu prišli, in so ga milosti prosili. Veselje je bilo nepopisljivo. Henrik zida nove veličastne cerkve, vstanovlja nove škofije in jim daruje svoje posestva in zemljiša. Henrik je veliko molil, vsak dan je bil pri sv. maši, če je bilo le mogoče, ss. zakramente je pogostoma prejemal. Ponižni cesar lizov na svojem dvoru ni mogel terpeti, njegovi svetovavci in prijatli so bili pravični in pobožni možje. Cesar je močno hrepnel po samostanskem stanu, pobožni možje pa so ga odvrčali, ker so spoznali, da je vladarstvu potreben. Henrik je umrl 14. mal. serp. 1024 in bil z mnogimi čudeži poveličevan.

Vodilo. „Zvest sin matere katoliške Cerkve hočem ostati?“ — Bog nam daj takih vladarjev, ki so zvesti sinovi matere katoliške Cerkve, ki jo z nji vgodnimi postavami krepko podpirajo, in varujejo sovražnih napadov.

Sv. Evtropij in njegovi sestri Zozima in Bonosa; ss. Filip, Zenon, Narsej in deseteri otročiči sprič.

16. Četertek. Presveta Devica Marija na Karmelski gori. Karmel je sloveča gora v sveti deželi, kjer je že 900 lét pred Kristusom prebival sv. prerok Elija s svojimi učenci in je bil potrebnega dežja sprosil, ker 3 leta in 6 mesecev ni deževalo. Ta gora ima veliko prostornih votlin, v ktere so se preganjani zatekali. Kmalu po smerti presvete Device se je več pobožnih pušavnikov podalo na to goro, so si kapelico naredili, in se službi Matere Božje posvetili, toraj so se služabniki preblazene Marije na Karmelski gori imenovali. Sv. Helena je bila na verhu te gore zidala cerkev. Na tej gori je bil tedaj začetek karmelitovskega reda. Ta red je sozidal samostan pod varstvom sv. Elija preroka. Jeruzalemski patrijarh Albert jim je dal ostre vodila, ktere je tudi papež Honorij poterdil. Ko so bili redovniki od Saracenov (nekacega turkom podobnega ljudstva) vedno nadlegovani, so bili prisiljeni se preseliti na Sicilijsko, Francosko in Angleško, kjer so nove samostane vstanovljali. V letu 1245 so imeli prvi vesoljni shod (generalkapitelj), v katerem so si zvolili svetega moža Simona Anglikana za svojega generala. Po večletnem ostrem življenju in vedni molitvi se je 16. mal. serp. l. 125 Marija Devica s trumo angeljev prikazala, in mu skapulir podala, rekoč: „Spreljubi sin, sprejmi to-le naramno oblačilce, znamenje tvojega reda in moje bratovščine. To ti bodi znamenje zveličanja, zastava miru in

rešenje v nevarnostih.“ Valed tega je bila ustanovljena škapulirska bratovšina, katero so tudi papeži poterdili, in ji mnogo odpustkov podelili.

Marija Devica je papežu Janezu XXII v prikazni škapulirska bratovšina priporočila in mu razodela, da bode udom te bratovšine iz vic pomagala, in jih berž ko bo mogoče, v saboto po njih smerti rešila. To so papež 3. sušca 1322 katoliškemu svetu oznanili, in to oznanilo je več ko 10 papežev (med njimi je bil tudi sv. Pij V) ponovilo. —

Sv. Favst spr.; sv. Evstahij spoz.; sv. Hilarin spoz.; sv. Vitalijan šk. spoz.

17. Petek. Sv. Aleš spoz. je bil sin imenitnih in silno bogatih staršev v Rimu; njegov oče Evfemijan je bil prvi dvornik cesarja Teodozija. Aleš je imel prav pobožnega učenika. V 12. l. je bil sprejet na cesarski dvor, da se je vadil dvorske omike. V njegovem 20. letu so mu starši poiskali lično in bogato nevesto, in ta je bila Sabina, cesarske rodovine. Tisti večer po poroki, ko so bili vsi svatje odšli, stopi Aleš pred Sabino, in ji pové, da je Bogu obljubil vedno čistost; Sabina je bila tega vesela, in mu razodene, da jo je tudi ona obljubila. Aleš ji da zlat perstan, drag pas in druge dragotine, po tem gre v svojo sobo, vzame nekaj zlata in dražih kamnov, hiti skrivši na ladijo in se pelje v Edeso na Siroko. Zjutraj ga pogrešijo in bila je žalost grozno velika; povsod ga išejo, pa ga ne najdejo. Aleš sleče v Edesi svoje lepe oblačila, in obleče beraško obleko, se živi z milošnjo, in več del prebiva pred cerkvijo 17 lét. Ljudstvo spozná Aleševo pobožnost in začne ga častiti kot svetnika; on pa te časti in hvale ne more terpeti, gre na tihem v ladijo ter se misli v Tars prepeljati; vihar pa zanese ladijo v Ostijo na Laško. Aleš gre v Rim v očetovo hišo, in prosi Evfemijana, rekoč: „Ubog romar sem, vzemi me pod streho, da Bog blagoslovlja tvoje leta, in se usmili tvojega sina.“ Evfemijan se ga usmili, mu odkaže sobico pri tléh na dvorišu, in zapové svojemu strežaju, da naj mu daje jedil od njegove mize. Alešu pa je bilo vse predobro, zbere si kotiček pod stopnicami, dobre jedila ubogim daje, slabe pa sam žviha. Zaničevanje in nagajivosti strežnikov voljno prenaša, v cerkev sv. Petra k maši hodi, ob nedeljah pa sv. zakramente prejema. Tako je Aleš 17 lét preživel v hiši svojega očeta. Ko se mu zadnja ura približa, popiše v listu svoje življenje, ga derži v roci in zaspi v Gospodu. Pet dni pred njegovo smertjo, ko so papež Inocencij I sveto mašo brali, pri kateri sta bila cesar Honorij in Evfemijan, se zasliši glas z nebes: „Išite svetnika Božjega! v petek bo umerl.“ Ta dan je bilo veliko ljudstva v cerkvi. Kar začnejo vsi zvonovi po Rimu sami od sebe zvoniti, in zopet se zasliši glas: „V Evfemijanovi hiši išite prijatla Božjega, ki je ravno zdaj umerl; on naj prosi za Rim, in njegova prošnja bo uslišana.“ Cesar reče Evfemijanu: „No, ti imaš svetnika v hiši, pa mi tega ne poveš!“ On mu odgovori: „Sej sam nisem vedil.“ Evfemijanov strežaj reče: „Ta svetnik je gotovo romar pod stopnicami; on je poterpežljiv kakor angelj, in živi kakor svetnik.“ Evfemijan hiti z ljudstvom vred v svojo hišo, najde merliča pod stopnicami, mu vzame pismo iz rok, ga prebere, in zavpije: „Oh, moj sin Aleš!“ Tudi priteče mati in Sabina. Vsi ga objemajo; bil je velik jok. Papež ga ukažejo prenesti v cerkev sv. Bonifacija, kjer je ležal 7 dni. Veliko čudežev se je zgodilo. Oče mu oskerbi drago trugo in rakev iz marmorja na bribu Aventinu, 17. mal. serp. l. 417 je bil vanjo položen. Oče da sozidati lepo cerkev njemu v čast. Ko Sabina umerje, odprejo Aleševo rakvo, prijeten duh iz nje puhti in jo položijo zraven Aleša.

Vodilo. „Ne nam, Gospod! ne nam, ampak svojemu

imenu daj čast.“ (Ps. 113, 9.) Kdor po svoji časti in hvali hvepení, vse zasluženje pri Bogu zgubi. —

Ss. Sperat, Narzal, Citin, Veturij, Feliks, Acilín, Letancij, in svete Januvarija, Gene-roza, Vestina, Donata in Sekunda sprič.

18. Sabota. Sv. Simforosa in nje sedmeri sinovi sprič. Sv. Simforosa Tiburtina je bila žena sv. Getulija spričevavca; imela sta 7 sinov, njih imena so: Krescencij, Julijan, Nemezij, Primitiv, Justin, Staktej in Evgenij. Vsi so bili z materjo vred zavoljo vere v Kristusa pod cesarjem Adrijanom zagrabljeni in strahovito mučeni. Ko so pa bili vsi stanoviti v veri, je bila mati, njih učenica v sveti veri, tudi njih vodnica v mučeniško smert. Po strašnih mukah je bila s kamnom okrog vratú navezanim potopljena v reko. Drug dan, 18. mal. serp., pa so bili vsi njeni sinovi k stebru privezani in zaporedoma mnogoterno mučeni do smerti; njih trupla so bile v globoko jamo veržene, pozneje pa so bile v cerkev sv. Angelja prenesene.

Glasilo svetih mučencev je bilo: „Bog je naše pri-bežališe in moč, pomočnik v stiskah, ki so nas hudó zadele. Gospod vojskinih trum je z nami; naš sprejem-nik je Bog Jakopov.“ (Ps. 45, 2. 12.) —

Sv. Gundena dev. spr.; sv. Emilijan spr.; sv. Arnulf šk. spoz.; sv. Brunon šk. spoz.; sv. Kamil Lelijski spoz.

Nekoliko besed zoper pijančevanje.

(Dalje.)

3. Vse hudo, kar smo do zdaj slišali, dela pijančevanje, dela nesrečno žganje. A to še ni vse, naj hujše še pride. Ko bi pijanec samo sebe storil nesrečnega, rekli bi, to si je sam nakopal, kar je iskal, to je našel, zadela ga je kazen. Ali naj bolj žalostno je to, da pijanec tudi druge, ki so nedolžni, seboj potegne v nesrečo. Pijančevanje vsestransko podkopuje srečo celim družinam, pokoplje njihovo blagostanje, skali domači mir ter zaduší ljubezen in medsebojno zaupanje. Nesrečna vsaka družina, ako ima med seboj pijanca; in naj bolj nesrečna, ako je pijanec njen gospodar!

Poglejmo najpred, kako škodo dela pijančevanje premoženju in blagostanju družinskemu. Ako bi tudi druge škode ne bilo, kakor to, kar pijanec zapije, nabere se vendar kmalo prav izdaten znesek. Gotovo se mi ni treba bati ugovora, ako terdim, da je pri nas mnogo pijancev, kateri skozi vse leto po nepotrebnem zapravijo toliko, da ko bi to devali na stran, bi s tem lahko plačali vse davke, in še bi jim kaj ostalo. Potem bi ne bilo v hišo beriča, da jim zarubi morda edino kravico, ki meršava stoji v hlevu, in ne bilo bi treba uklanjati se bogatim in prevzetnim oderuhom, da si izprosijo od njih — se vé da — za visoke obresti potrebnih denarjev. — Koliko pa pijanci zapravijo razun tega, kar sami zapijejo! Kadar ga ima že v glavi, potlej se pijancu nič več škoda ne zdi, in ako je še malo prevzetan, ter ima tudi kaj v žepu, potem se kaj rad pobaha s tem, da se še svojim prijateljem malo obnese, in taci prijateljev najde kmalo zadosti, kateri se mu znajo prilizovati ter ga hvalijo in povzdigujejo, dokler kaj ima; ko ga pa dobro oskubejo, potem zginejo kakor dim, nobeden več se ne meni zanj. — Kako lahko zanikerni pijanec svoje denarje tudi zgubi, ali ga okradejo lažnjivi prijatli, opeharijo pri igri, ogoljufajo nepošteni kerčmarji, kakor tudi drugi ljudje. — Naj bolj pa še pijančevanje podkopava častno premoženje zato, ker je z njim sklenjena skoraj vselej zamuda dela in zanemarjenje umnega

gospodarstva. Ni, dosti da nesrečni pijanci oskrunjajo z gerdim počenjanjem Gospodov praznik, ki je namenjen službi Božji in telesnemu počitku, ampak dostikrat še v ponedeljek, tudi druge dneve jih lahko vidiš brez vsacega dela leno posedati po kerčmah. In če tudi gredó na delo, so navadno vsi zmlačeni, neukretni, bolelni in malo pripravi za delo. — Naj bolj žalostno je, ako je pijanec gospodar. Ne da bi se ob nedeljah po službi Božji podal na polje in ogledal setve in drugo polje, ter vidil kako to in uno rašte, kje kaj manjka, kdaj bo zrelo za žetev, kdaj se bo kosilo, katero delo je naj bolj potrebno, potem pa vernivši se domu pri večerji družini in poslom lahko primérno razkladal delo za prihodnji dan, — namesto vsega tega, kar je za pametnega gospodarja tako veselo in prijetno opravilo, sedi pa nespa-metni pijanec v zaduhli z dimom in nezdravo soparico napolnjeni kerčmi dolge ure, ter ima svoje veselje v hrumu in divjaškem vpitju, razgrajanji pijanih tovaršev; in tu sedi in zapravlja do pozne noči. In kedar slednjič bolj živini kakor človeku podoben prikreti domú, rogo-vili in razgraja včasi še tu: ubogi otroci se tresejo kakor šibe, reva žena žaluje, vse je žalostno, vse pobito in v razdjanji! Zjutraj pa leži kakor klada, da je že solnce visoko na nebu. Družina ne vé, kterege dela bi se lotila. Posli, posebno moški, delajo radi sami po izgledu pija-nega gospodarja. Tako se godi, da dostikrat še živina ni opravljena, in zanemarjajo se najpotrebnejši dela. — To je počenjanje, ljubi slovenski posestniki in kmetje, to je ravnanje, katero silovito in hitreje, kot si mislite, podkopava vaše premoženje, vašo srečo, vaše domove. Tako počenjanje je spravilo na kant že brez števila terdnih kmetov in bogatih posestnikov! Toraj bodite pa-metni, varite se pijančevanja!

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Poprava cerkve sv. Florijana.) Kar je bilo zadnjič rečeno o cerkvi sv. Florijana, da je po-prave silo potrebna, je žalibog res. Enako je res, da bi podpisani se bil že davno rad dela lotil in cerkev ob-novil in popravil, ako bi bilo moč po kaki poti pomoč-kov dobiti.

Začeti pa poprej ne morem, dokler nimam saj to-liko denara skupaj, da bi mogel brez ozira na nove naprave cerkev zunaj in znotraj saj osnažiti in olepšati, n. pr. kacih 2000 gl.

Kdor bi iz češenja do mestne pomočnice Ža-lostne Matere Božje in do vélikega varha zoper ognjene nesreče, sv. Florijana, imel voljo kaj daro-vati v omenjeni namen, zamore oddati pri meni podpi-sanem, ali pri mojih gg. kaplanih, ali pa tudi izročiti vredništvu „Zgodnje Danice“, katero o tej priliki za to prijaznost prosim. (Prav z veseljem. Vr.)

V Ljubljani 2. mal. serp. 1874.

Gustav Köstl,
mestni fajn.

— **Zgodovinsko slovstvo.** — Slovencem znani g. dr. Ivan Černčič, kanonik pri slovenskem sv. Jeronimu v Rimu, je v Kraljevici na Primorskem dal na svitlo: Letopis Dukljaninov po latinsko in nekoliko po hervaško, in sicer hervaško po vaticanskem rokopisu iz 14. stoletja. Černčič je silo marljiv gospod ter je že marsiktero zlato zerno spravil na svitli dan in ohranil zgodovini, storil je pa tudi kakor opravnik v Rimu že mnogim Slovencem marsiktero postrežbo. Toliko bolj je toraj vredno in spodobno, da ga podpiramo v njego-

vem delu. (Dobilo je tudi vredništvo tega lista nekaj zvezkov iz Kraljevice ter jih čitatelji morejo imeti po 60 kr.) V izgled, kako so Iliri takrat govorili in pisali, naj postavimo tu nektare besede. Dukljanin piše:

„I izvidivši toj kralj Dalmatinski, koji pribivaše u čudnom i velikom gradu Solinu, posla posle i listove kralju Istrinskemu, da bi skupio u pospih svu moć svoju, i da bista oba pošla *) protiva tim zgora rečenim (Brisu, Totil i, Stroil-u), i silam njih zajedno odtimati se. I takoj ova oba rečena kralja skupiše velike vojske, i oba za-jedno s vojskama staše se, i pojdoše suprotiva Gotom, i sritosta se, i staše blizo i suprotiv njim. Svaki dan po osam dan meu sobom skaramučahu s velikim jedne i druge strane vitezi i hrabrimi ljudi manjšine, zašto se mnogo tvrdo i nemilostivo biahu, jere i subliz šatori jednih i družih bihu. I tako osmi dan kristjane i rečeni pogane (Goti) oružaše se i opravniše na rečenu rvanju, i počeše boj meu sobom, pokli se staše s jutra prija tri deri po večernjoj biše se tvrdom i nemilostivom rvanjom jednakim bojem meu sobom, s mnoštvom mrtac jedne i druge strane...“ — V knjižici z 59 str. je vse tudi v latinskem jeziku.

Podkorenem, 22. rožn. (Konec.) Naj še dostavim, da nas kmetiško ljudstvo močno žali zlobno udrihanje umazanih liberalnih listov, zdaj po naši sv. veri, po Cerkvi in njenih napravah, zdaj po naših duhovnih. Poslučuje se vsih neznanskih zvijač in laži, ni jim no-bena reč presveta, da bi ne mlatili po nji. Kakor je naznanil 25. list „Zgod. Dan.“, pregrizuje „Nar.“ ukaz mil. škofa zastran 28letnice. Ranjca stara mati, ko sem še fantič bil, so mi pripovedovali od neke baže ljudi, ki se jim pravi „Pesajnarji“, in ti ljudje so imeli tako last-nost, da je vsak zalajal, predenj je spregovoril.

Nismo tako „olikani“, da bi koga s pesi in „Pesaj-narji“ primérjali, čudno pa se nam zdi, kako da ne morejo neki „liberalci“ besedice spregovoriti ali v svoj „Narod“ pisati, da ne bi, ostre zobe kazaje, zarenčali nad cerkvijo in njenimi napravami, nad sv. vero in celo v naj svetejši skrivnosti. Prav so zavrnjeni v „Danici“, da kar je monštranica brez sv. Rešnjega Telesa, to so „Narodovci katoličani“ brez vere, — prazne, puhle po-sode.

Kaj bi rekli vi liberalci, postavim, da je eden vas pravdni dohtar, eden dohtar zdravilstva, eden modro-slovja; zdaj bi se pa v vaše notranje znanosti in na-prave vtikal čevljar, lončar, kovač? Kako bi ga vi osorno zavrnili: spravi se ti smolarski mazač svojo dreto vošit, — lončar svoje lonce lošat, — sajasti kovač svoje železo varit! — Imate pa vi berlavci mar več pravice z bogoskrunskim jezikom v sv. vero, v sv. Cerkev in njene skrivnosti vtikati se in po svojih strastih z njimi otresati, duhovstvo obrekovati in po vsih mavtarskih lažeh stikati, da bi jih pred nami kmetiški ljudmi ob veljavo pripravili? In to je vaš namen, vi olikarji! Mi pa dobro vemo, kakošni osrečevavci ste vi, grabeži v ovčjih kožah, ker le prepogosto vam kremplji skozi molé. Hlinite se za nekake pastirje našega naroda; pa mi za take pastirje ne maramo nič, ki bi nas radi v pekel pri-pasli. Ne mara pa tudi vam slovenska volna ravno tako diši, kakor slovenske ovčice, kaj? Mar vi zastonj slo-venske ovčice njih vere skubete? — Vi oznanujete neko brezvérsko oliko v osrečevanje ljudstva; nam je pa ljubši omika na podlagi katoliške Cerkve.

Dovolite neko primero po naših kmečkih zapopad-kih. Mi katoliški kmetje po vaakdanji skušnji tako-le sodimo: V jeseni oterti lan ljudje „omikajo“ in dobi se lepo predivo drage cene, ko pezdírije odpade, in taka

*) Tedaj so imeli takrat še dual.

čista tančica so zvesti sinovi katoliške Cerkve, so res omikani ljudje, ki imajo vrednost pri Bogu in pri ljudéh. Olikati pa zná vsaka gizdava in nečimerna deklina svoje oblačila, da prav našopirjeno stojé, in kadar gré, se nekak šum že deleč pred njo sliši; ali joj, ako jo le malo dež obrósi: vse upade, se skerči in skremži, ter je silo revna „olika“! Ali ni morebiti to vaše ogledalo, kaj? Ali niste v tem vi načertani, olikanci brez katoliške vere! Pač se znate šopiriti, šum in vsakter šunder delati po mestih in po deželi; serčnosti in moške pogumnosti pa imate kervavo malo. Vi očitáte našim postavnim in poterjenim možém, da slovenščini nezvesti postajajo; mi imamo do zdaj skušnjo, da ravno moževi „vašega liberalnega kopita“ so tisti, ki jih večí del kós ali pa kósec kruha spelje, kamor kdo hoče. Sej tako tudi „Nar.“ uči, ker njegova naj bolj vpaljena želja je ta, da naj bi tudi vse duhovstvo dobila birokracija na tako tesne stremene, kakor ima učitelje ter bi se nobeden ne mogel „svobodno“ ganiti v prid narodovih pravic. Kako bi se potlej poganjali za narodove pravice, to bi mi kmetiški ljudje radi slišali iz ust tih „liberalnih narodovcev“, ki se med narodnjake hočejo šteti, pa nenarodne načela zagovarjajo! Kje je vaša moškost in postavnost, ali pa vaša doslednost? Povejte, ali niste vredni, da bi vas mati Slava za ušesa prišla, kadar koli besedi „svoboda“, „domoljubnost“ v usta jemljete, kterima tako neusmiljeno v obličje bijete? — Ako pa po tujstvu „olikane“ junake kaka huda stiska zasači, takrat je ves šumeči pogum, vsa olika pri kraji! Obup ali celo samomor, naj sramotniši smert, je dostikrat konec tacih lošastih olikancev. Nasproti pa pravi katoliški kristjan, omikan na podlagi sv. vere, vsako tudi naj bolj hudo nadlogo z voljním srcem sprejme in prenaša, on je res mož, ker mu prava luč sv. vere sveti, in v sladkem upanju za terpljenje čaka plačila ter boljšega življenja. Kaj pa čaka brezvrce, kaj samomorice, to vsak vé, kdor v veri ni nevednež.

S Češnjic 3. jul. — Kolikor bolj kat. Cerkev terpi, toliko lepše se razcvite. Priča tega nam je posebno res katoliško (to je po vesoljnem katoliškem svetu) obhajanje Pija devetega 28letnice. Kaj veselo bilo je 20. junija zvečer s prijaznega našega griča Marije Škapulirske na Češnjicah ozirati se široko na okrog po homcih in višavah, po kterih so svitli kresovi goreli; ter naznanjali Slovencev ljubezen in vdanost do sivega starčka, pa po duhu še vedno mladega, verlega keršanskega junaka Pija IX, ki v sredi nar ljutejšega viharja derži neprestrašeno za kermilo ladvice sv. Cerkve, ter jo varno vodi proti večnemu zavetji. Od tod pa tudi toliko spoštovanja in ljubezni kat. ljudstva do svojega Očeta, do prvega in naj serčnejšega branitelja pravice in resnice. Zatoraj se nam ni čuditi, da ukljub prav obilnemu deževju po dnevi so tako mnogi kresovi na večer veselo proti nebu plamteli, po hribih in dolih pa se razlegal mogočni strel. Vmes pa, kakor v št. Vidu na Dolenskem, so tudi pri nas v tihi, mirni noči zvonovi prav milo in veselo zadoneli, ter tako s svojim zvonjenjem v nenavadnem času naznanjevali neko nenavadno, res redko, prav posebno slovesnost, ki se ima obhajati prihodnji dan.

(Konec nasl.)

Iz Cerkna. Kdor pride v prijazno Cerkno, hoté ali nehoté postane pri vodnjaku sv. Florijana in ozira se proti veličastni cerkvi sv. Ane, ker gotovo ga mika lepa in umetno izdelano cerkveno lice (fasada). Cerkev imo lepo lego, velike vrata so obernjene na cesto, toraj je pogled s ceste na cerkev veličasten. Sedanji v. č. g. dekan je bil dal pred nekimi leti vso cerkev sv. Ane znotraj prenoviti, veliki darilnik nov narediti, križev pot ponoviti i. t. d.

Vse te dela pa je dobro in okusno doveršil umetnik J. Rezpét, podobar v Idriji. Ko je bila cerkev v znotranjem dodelana, se je čul le en glas: cerkev znotraj lepa, da lepši biti ne more, pa zunaj lice je staro in skazeno, da se Bog usmili. G. dekan se pogodi z J. Rezpét-om in ta je lani izdelal prav po ceni krasno umetno in čedno fasado. Človek bi to delo le ogledoval tujci se je ne morejo nagledati. Leta 1873 je bila toraj cerkev olepšana in v cerkvi se je obhajala sv. birma in sv. misijon. Pa gosp. dekan si misli, lepa cerkev hoče tudi lepo cerkveno mašno opravo; iz Dunaja si naročí kazulo, dalmatike in pluvijal za tisuč goldinarjev. Morebiti kdo poreče, kako je mogoče v sedanjih hudih časih take dela doveršiti? Veselje za Božjo čast veliko premore.

J. Rezpét je izdelal letos tudi dva prav lična stranska darilnika v podružnici sv. Ane v Zakrižu, in sicer sv. Antona pušavnika in sv. Antona Padovanskega. G. dekan dobro premisli komu cerkveno delo izročí; J. Rezpét dela v cerkvenem duhu, dobro, pa tudi po ceni. Delo umetnika hvali

—r.

V Gorici, 1. julija. Kar je po zadnji nevihti nastala huda vročina v našem prijaznem mestu in so pasji dnevi pred durmi, je tudi marsikaj se zgodilo, kar utegne Vaše bralce zanimati. Najprej naj omenim, da je tukajšna katoliška družba slovesno obhajala papeževo 28letnico z zahvalno pesmijo v stoljni cerkvi in z lepo „besedo“ v dvorani lastne hiše, kjer se je bilo zbralo veliko prav odličnega občinstva obojnega spola in poslušalo izverstni govor državnega poslanca in profesorja morale dr. Ev. Valussi-a. Ordinarijat sicer ni razposlal zastran papeževe 28letnice nikakoršne okrožnice, menim pa, da so tudi po deželi po okoliščinah primerno praznovali ta redki in častitljivi dan.

S 1. julijem, kakor je bilo v Vašem listu že omenjeno, prične katoliška tiskarna Majling-ova svoje delovanje. Veselo je slišati, da ne bo tiskala nikakoršnih protikatoliških tiskarij, in če tudi je tiskarna obert (kar pa za pregreho nima nikakoršne privilegije), kakor „narodna tiskarna“ v Ljubljani, ohranila bo vendar lahko pošteni svoj namen. Oba v katoliškem duhu vredovana lista „Glas“ in „L'eco“ bota tu izhajala in upati je, da ji tudi družega dela manjkalo ne bo.

Mestna farna cerkev sv. Ignacija dobí nove zno-nove iz tovarne Videmskega mojstra. Prihodnjo saboto jih bodo prevzvišeni nadškof menda na „Travniku“ pred cerkvijo blagoslovili. Novi zvonovi bodo imeli po velikosti te-le glasove: *D, E, Fis* in *A*, mertvaški zvon je še posebej. Kakor slišim, bo pozneje za povikšanje službe Božje in lepoto krasne cerkve vneti župnik monsig. J. Kumar napravil kolekto in za nabrani denar dal vlití nov zvon za drug zvonik, ki bo imel okoli 50 centov.

Gotovo ste po raznih časnikih brali, kako so nekateri profesorji na naši gimnaziji kvarili mladino z raznoterim govorjenjem zoper vero in cerkvene naprave. Preiskava je končana in vlada je modro ravnala, v tem slučaju res svojo dolžnost spolnila. Dotičnih profesorjev eden je popolnoma odstavljen in zgubi službo, drugi zgubi dosedanje službine leta in bo prestavljen, še drugi bodo s koncem šolskega leta našo gimnazijo zapustiti morali. Koliko dobrega mladini lahko stori dober in veren učenik, lahko vsak zapopade; ali škoda, pohujšanje, zamujenje časa in zguba denarjev je neizmerno velika, ktero učinijo učeniki s svojim nepremišljenim, ali pa tudi prostovoljnim vero in nravo žaljivim govorjenjem učencem in starišem. Zdaj bo naša gimnazija rešena teh pég, in želimo, da si z novimi močmi učiteljstvu zopet prejšno slavo in dobro imo priboruje.

Naša ljuba Gospa presv. Serca.

Zvezda nova zasvetila
S krono je Marijino,
V žar prelép se razžarila,
Ostermi nad njo okó!

Zvezdici ime je novo,
Z njim Marijo rad častím,
Z njim si Serce Jezusovo
Po Mariji pridobím.

Se postavim pred Marijo,
Kličem jo „Sercá Gospó“; —
V zvezdi žarki zagorijo,
K Sercu svetemu lijó.

Skrijejo se v sveto rano, —
Jezusov obraz gori; —
Nam okó je Njega vdano,
Ljubav z njega dol' rosi!

S Serca svetega ljubezni
Duša moja oživí;
Satan, svet, meso so jezni,
Ker jim žertva ubeží.

Sreče zvezdica je moje;
Nikdar me ne zapusti;
Kamor vmérim steze svoje,
Mi kot varhinja blišči.

Ko rodil se dan je mladi,
V žarkih njenih se zbudim;
Sladko spet v večernem hladi
V svitu zvezdice zaspim.

S strahom več ne premišljam,
Kaj z menoj v prihodnje bo,
Odkar zvezdico spoznavam:
„Serca svetega Gospó“. —

Od sv. Lor.

J. K.

Razgled po svetu.

Dunajska „Reform“, ki jo vreduje protestant Schuselka, je sicer prostomiseln list, pa vendar kaj derži do poštenja. Ta list pravi v vvodnem členu o Piju IX: „Papeštvo, kateremu je vsaka posvetna oblast odtergana, obhaja vendar neprenehoma svitle duhovne zmagošlavja z močjó svojega načela in postavnosti... More se zares reči, da papeštvo ravno zdaj, ko ga tudi gledé svetnosti silovito psujejo, obrekujejo aposteljni in priverženci nejeverstva, ima večí znamenitost in močnejši vpliv, kakor kdaj poprej... Piju je odtergana vsaka svetna moč in veličastnost, vendar pa on stoji sijajniši in mogočniši od vsacega — tudi naj večega svetnega vladarja, in tudi močnejši in sijajniši kakor vsi svetni mogočniki skupaj. Vesoljni svet gleda in posluš obrača na Vatikan, vsaki Pijevi besedi, vsaki njegovi stopinji se daje velika znamenitost, in svet tudi iz Vatikana sliši zmeraj samo glase jasne in čiste zavesti, vzvišene postavnosti, nepretresljive, ker bogodihne veljave. Kvirinal (stanovanje Viktor-Emanvela) nasproti pa je ves mračen in gluh, in kar se sem ter tje od njega oglasuje, razodeva zmešnjavo, raztepenost, slabost, nezadovoljstvo s sedanostjo,

cencanje za bodočnost... Pij IX je omenil, da je prav visoka neka politična osebnost poskušala z njim se spraviti, on pa je slovesno razodel, da ne more nič odjenjati v škodo pravicam in svobodi Cerkve. (Zanikarni liberalni listi so se nedavno krohotali, češ, da je treba le zobé pokazati, in Cerkev se kar hitro podá; zdaj vidijo ti lažnjivi „preroki“, da so tudi to pot koprive jedli!) Liberalci to (pisanje do Pija IX) obračajo na kralja Viktor-Emanvela, in ga do sitega zasmehujejo. Toda ni treba posebnega preroškega duha k temu, da tudi drugi monarhi bodo prišli v enak občutek in stan, v kakoršnjem je italijanski kralj, pač da, tudi sam cesar Vilem I, ali saj njegov naslednik, se bode čutil siljenega iskati mira z Vatikanom, kakor se je pruskim vladarjem že godilo.“ — Tako govori o papeštvu protestant, kateri se je od 48. leta svojega časnikarstva že kaj naučil. Kdo vé, če se bodo pa naši zagrizenci, ki se spoznani resnici iz hudobne volje ustavljajo, kterikrat kaj naučili? —

Iz Carigrada. (Konec.) Potem razkazuje prelat, kako je bulgarski narod in bulgarska cerkev vse stoletja bila srečna in blažena, dokler je bila zedinjena z Rimom; nasproti pa nesrečna v zedinjenji z (razkolnim) Carigradom, ki se je bil sam le iz ošabrosti in prevzetnosti od Rima ločil, in piše dalje:

„Zatoraj, prelubi bratje, verjemite rojaku, ki vas ljubi kakor svoje otroke; verzite od sebe predsodke, ki so jih vaši sovražniki zasadili v vas, pridružite se zedinjenju s sv. Stolom. Tam je pravi blagor našega naroda, tam bo konec naše neednosti in razpertije. Zakaj rimski škof skerbi le za čisto ohranjenje dobrih нрав (čednosti) in pravega keršanskega nauka, in dopusti vsakemu narodu ohraniti svoje duhovstvo, svoje obrede, svoj jezik in svojo narodnost. In ker ta Cerkev seže po vsem svetu, obsega vse ljudstva v svojem naročji; ona bo vam pomagala, vaš narod dopustila napredovati na poti prave omike“ i. t. d.

Daljno poročilo v tej zadevi najdemo v pismu o. Galaberta, svetovalca (konsultorja) katoliško-bulgarskega škofa, od 13. aprila 1874. Piše namreč:

„Odkar je znano pismo milgsp. Nilos-a do sv. Očeta, so ga razkolniki mnogotero stiskali. Nilos ima v Rustčuku hišo, ktero ima ruski konzul v najemu. Ta opravilnik je prišel v Carigrad in je zahteval Nilosa viditi, da bi se pogovoril o raznih popravah. S tem se je pa le izgovarjal; glavni namen obiskanja je bil ta, da bi prelata zadrževal od njegovega spreobrnjenja. Segel je tako daleč, da mu je obljubil 1000 turških funtov (okoli 6000 tolarjev) in imenitno stopinjo v nekem ruskem samostanu. Vse obljube so Nilosa v njegovem sklepu le poterjevale, in podvizal si je preč. gosp. Rafaelu Popof u sporočiti izid tega obiskanja. Ruski konzul se je še enkrat vernil k njemu — brez boljšega vapeha; še tretji pogovor je želel imeti, pa milgosp. Nilos se mu je umaknil. Tudi razkolniški bulgarski eksarh Antim ni počival; večkrat je poslal arhimandrita, s katerim je bil msgr. Nilos pred njegovim spreobrnjenjem v tesnejši zvezi. Vse je bilo zastoj, nič ga ni moglo odverniti od sklepa.

Serčno je želel na veliko nedeljo brati sv. mašo; pa pred je mógel biti sprejet v Cerkev in odvezan cerkvenih kazni. Vzvišeni kardinal Franchi je naznanil veselje sv. Očeta, da se je msgr. Nilos podvergel in napovedal je, da se bodo poslali poduki, ki pa do velike nedelje (Latincev) *) še niso bili došli. Msgr. Milani, apostoljski provikar Carigrajski, je toraj poslal poročilo s skrivnimi čerkami Propagandi, naznanjoče željo Nilosovo,

*) Greki so imeli letos veliko nedeljo 31. sušca po stari pratiki, ali 12. aprila po našem koledarju.

in da dobi od papeža pooblastenje prelata sprejeti v Cerkev. Odgovor je bil priterdiven.

Minulo saboto, 11. aprila, v praznik sv. Leona, je sprejel msgr. Milani versko izpovedanje msgr. Nilosa ter ga je odvezal vseh kazni, katerim je bil morebiti med življenjem v razkolništvu zapadel. Msgr. Nilos je bral svoje versko izpovedanje v bulgarskem jeziku z besedami, kakor veléva v pravna papeža Urbana VIII. grekom; pristavljene so bile le še vatikanske določbe z ozirom na papeževu naj višjo oblast in nezmotljivost, kakor so jih bili predložili novorazkolniškimi Armencem. Slovesnost je bila v zasebni kapeli apost. provikarja; pričujoči so bili generalvikar msgr. Testa, oo. Gesualdo iz frančiškanskega reda, in Sofronij od zedinjenih Bulgarov, in njih služabnik; zadnja dva sta bila za priči.

Drugi dan je imel milgsp. Nilos pontifikalno mašo v cerkvi sv. Benedikta, ktero lazaristi vselej prijazno prepusté zedinjenim Bulgarom. Bila je velika nedelja (po greškem obredu); veliko Bulgarov je bilo pričujočih, in med osebami, ki so med slovesnostjo pristopile k mizi Gospodovi, ste bili dve vnuki prelata, ki sem ju bil tudi prešnji dan v Cerkev sprejel. Ti dve deklici, siroti brez staršev, je bil milgsp. Nilos dal odgojiti v Moskvi; lansko leto ju je nazaj poklical in izročil v Carigradu nemški šoli sester sv. Vincenca. L. 1861 so bili sv. Oče sami posvetili Sokolskiga za bulgarskega škofa ter mu poslali dragocen kelih, kateri je pa štiri ali pet dni potem prišel v Carigrad, ko je bil msgr. Sokolski zginil. *) Kelih je ostal v Carigradu, in msgr. Nilos ga je zdaj prvi rabil pri daritvi svete maše. Sam me je opomnil te okolišine. Če je nepričakovano zginjenje msgr. Sokolskiga Cerkev razžalilo, jo bo pa ravno tako nepričakovani prestop msgr. Nilosa razveselil, ker je lep zgled za druge spreobrnjenjane. Že sta dva mlada dijakona iz samostana sv. Janeza rekla, da mu hočeta nasledovati, in se bota te dni podala v Drinopolje (Adrijanopolj), da se bota pri očetih resurekcijonistih pripravljala za spreobrnjenje.

Spreobračanje Bulgarov je stopilo za stopinjo naprej; naj molitev katoličanov pospešuje trenutek, ko se bo ves narod povernil k Cerkveni edinosti.

Listek za raznotero robo in blago.

Iz Ljubljane. Mašniške posvečevanja bodo mil. škof delili 17., 19. in 21. tekočega mesca. Dobri verniki zlasti o tacih časih molijo, da bi Bog poslal vrednih in gorečih delavcev v svoj vinograd.

Tridnevna slovesnost v cerkvi čč. oo. Frančiškanov v Ljubljani, kakor 600letnica sv. Bonaventura, kardinala in cerkvenega učenika, iz reda sv. Frančiška Asiškega, se prične v nedeljo, 12. tega mesca. Vse tri dni bode slovesna sv. maša s primérno pridigo in popoldne litanije. Sv. Oče so podelili popolnoma odpustke vsim vernim, kateri v teh dnevih prejmejo ss. zakramente v kateri koli cerkvi, frančiškansko cerkev obišejo in tam na papežev namen molijo. Te pobožnosti so dovoljene redovom sv. Frančiška za vesoljni svet, toraj se bode te dni zgodilo silo molitve za sv. Cerkev po vsem svetu. Tako bode tudi v Loki, v Gorici in drugod; vendar blezo ni zapovedano, da mora povsod biti o ravno tem času. Živ-

*) Veliko se je takrat govorilo o čudnem zginjenju prvega katoliško-bulgarskega škofa. Pozneje se je pokazalo, da ta škof od Rusov skušan, kakor msgr. Nilos, se skušnjavi ni ustavil. Zdaj živi v ruskem samostanu.

ljenje sv. Bonaventura glej v današnjem „Koledarji“. Bog daj veliko sadú!

Zahvala.

Pred svojim odhodom, v Gorico, menim, da me dolžnost veže očitno naznaniti svojo naj priserčniši zahvalo gospej Materi in drugim gg. ljubljanskim Uršulinaricam za toliko ljubezen in vsako le mogočo postrežbo, ki so jo skazovale skoz cele 3 mesece meni in moji bolni hčeri Emi, s katero, precej ozdravljeno, se zdaj domu vernem.

V Ljubljani 6. jul. 1874.

Ana pl. Fornazari Verčeva.

Ljubljanske gospe Uršulinarice z gospodičinami gojenkami so na svoje priserčno vošilo k 28letnici sv. Očeta dobile iz Rima prav prijazno pismo od 23. t. m., v katerem je naznanjeno: kako so Njih Svetost blagovoljno sprejeli te naznanila ljubezni in spoštovanja, in hvaležni za njih vošila redovnicam in gojenkam pod njih vodstvom z vso priserčnostjo podelé apostolski blagoslov.

Gosp. dr. Andrej Gostiša, naš rojak iz Črnega verha pri Idriji, je postal načelnik hervaškemu pravosodju. V Zagreb je prišel na pravno akademijo za profesorja civilnega zakonika, pozneje je bil prisednik banskega stola, pervosednik Varaždinskega županijskega sodišča in naposled prisednik sedmorice herv. Dr. Gostiša, pravi poštenjak vseskozi, je sošolec in rojak našega enako spoštovanega in učenega gosp. Cigaleta; bila sta oba jako zmožna gospoda l. 1842 prav dobro doveršila prvo leto bogoslovskega tečaja v Ljubljani ter sta se potem podala v Beč k drugim študijam.

Nektere pesmi. Zložil in na svetlo dal Frančišek Pirc, severno-amerikanski misijonar. V Ljubljani prav lično tiskala Klein in Kovač 1874. Knjižica ni namenjena za prodaj, temuč so jo preč. gosp. misijonar le zastonj dajati odmenili zlasti mladini v spodbudovanje, obsega na 40 stranéh tri daljši popevke: Popotvanje v Ameriko; Nova duhovnija v Ameriki — Podbrežanom v spomin; in Pesem od ajdovske deklice v Lakroá — v poduk Kranjskim deklicam. Gotovo z zadovoljnostjo bode prečital priserčne in podučne verstice, komur se posreči knjižico v roke dobiti. — O tej priliki naj tudi naznanimo, da so gosp. Pirc pri svoji veliki starosti — blizo 90 lét — še prav zdravi in pri dobri volji.

Sv. Birmo bodo delili mil. škof 12. jul. v Polhovem gradu.

Deželni zbori, se misli, bodo sklicani 15. kimovca; terpeti imajo kacih 6 tednov; v začetku vinotoka (okt.) bi se pričel državni zbor.

Od Slovenskih goric se nam piše prežalostna novica, da znani slovenski učenjak gosp. Oroslov Caf je bil že nad leto in dan postal hudo zamišljen in je le kratko in malo govoril, ko je bil poprej prijazen in vsikdar zgovorljiv. Prijatli so se začeli zanj bati, da se bo do čistega zmešal, in res se je tako zgodilo. Um se mu je tako zmešal, da je vedno blede, kako velik hudobnež da je in ga zdaj hočejo usmertiti, toraj se je spravljal na beg, in v takem stanu je pa 4. t. m. sam sebe vstrelil. Ker je bil pobožen, pameten in učen gospod, je toliko bolj gotovo, da ni vedil, kaj dela in da mu toraj Bog tega strahovitega djanja ni prištel v obsodbo. Bog mu bodi milostljiv!

V Colu nad Vipavo je bil 4. t. m. prav spodbudno in slovesno k pokopu spremljen ondotni verli učitelj g. Val. Bernot. Šolski nadzornik gosp. L. Hiti s 3 drugimi gospodi je vodil pokop, imel ginljiv govor, tovarši iz vse vipavske doline so mu milo zapeli nagrobno; spremljali so ga hvaležni srenjčani in mladina. Ondotni gosp. župnik J. Janša je ranjkemu skazoval vsestransko

izdatno pomoč. Bog mu poverni; ranjkemu pa podeli večni mir!

V Dornbergu na Goriškem obhaja fara svojo 300-letnico. Napis nad starimi vrati ima letnico 1574, pisano z glagolitico in z rimskimi čerkami. Tudi napis na velikem altarji ima enako letnico. To priliko bo gotovo porabil in v dušni prid svojim ovčicam obrnil tamošnji župnik č. g. F. Kramor.

V nedeljo (predzadnjo) je bila prav lepa procesija pri sv. Ivanu v Vardelju, kakor je navada vsako leto po Kresu, ker sv. Ivan je patron. 12. t. m. na praznik sv. Mohorja in Fortunata bode še v Rojanu, potem so za letos sklenjene procesije.

Iz Dalmacije naznanujejo v „Kat. list“, da so se tudi tam „Šmarnice“ v mescu majniku precej obilno obhajale, tako v Zadru, Spljetu, Šibeniku, Dobrovniku, po otokih in primorskih mestih. V Senju so že davno v navadi in peča se zanje posebno goreči gimnazijski veroznanski učitelj gosp. Špiro Tomić. Želi pa dopisnik primernih knjig v hervaškem jeziku, ki naj bi jih jim kdo zložil. Morebiti bi si pisatelj delo polajšal, ako si oskerbi ktere primérne knjižice iz obilnih slovenskih šmarnic. Vzajemnost!

G. Jireček, minister bogočastja pod Hohenwartom, je pri čeških sedanjih volitvah izvoljen v Hohenmanth-u.

V Florenci je med 13 izvoljenimi srenjskimi svetovalci njih 7 z liste katoliške. — Če je v tolikem mestu bolje, bode zaupljivo tudi drugod.

Kakošna méra! V Rimu je bil 23. rožn. Božič Berlioli obsojen na dve leti v ječo, ker je klical pred Vatikanom: „Živi papež-kralj!“ 30. rožn. pa je bil Homer Feretti obsojen na 4 mesce v ječo za klic: „Smert Vatikanu!“ Klicati: Živi papež-kralj je tedaj šestkrat veči hudobija, kakor pa klicati: Smert Vatikanu, to je, papežu! — Vediti je pa treba, da sam sedanji ministerski predsednik Minghetti se je 25. pros. 1871 za to potegoval, da se papežu ohrani naj večji ali kraljevi naslov. In vender mora na dve leti iti v ječo, kdor kliče: „Živi papež-kralj!“

Francosko. Vojvod Chamborski (Henrik V) je 2. tega mesca do svojega francoskega ljudstva razglasil odperto pismo, v katerem s tremi besedami zaznamuje svoj program, namreč: *Kršanska francoska monarhija.*

Paderbornski škof milgsp. Martin je dobil povelje, da mora iti v ječo, kakor je obsojen. Gotovo veči nesreča za Prusijo, kakor pa za škofa in katoliško Cerkev.

Na akademiji v Monastiru je polovica profesorjev borivcev za nekeršanstvo, vender se je akademiška mladina obilno vdeleževala službe Božje in zahvalne pesmi v spomin izvoljenja sv. Očeta, in poslalo je njih 300 sv. Očetu vošilo po telegrafu za to priliko. V Bonu je odpadnik Reinkens novih odpadnikov škof; mladenči pa imajo več uma kot mnogi starihi, in so navdušeni za može, kateri se vojskujejo in terpe za kršansko omiko. Tudi ti mladi junaki so preslavljalji sv. Očeta v cerkvi, v osebni veselici in po telegrafu — njih 350. (Kako pa v Gradcu, na Dunaju in drugod?) Enako so bonski meščani častili 28letnico papeževo s prejemanjem sv. Obhajila itd.

V Charleroi-u je une dni stal pred sodnijo Opsomer odpadnik k tako imenovanim „starokatoličanom“. In ta odpadnik je bil zarad tatvine obsojen v ječo na pět lét. Ta Opsomer je prijatelj in pomočnik znanega odpadnika Hijacinta ali Loysona. — Kolik lažoj so gnali tudi v Ljubljani liberalci s tistim Antonom Alojzom, odpadnikom na Dunaju, z Döllingerjem, s čudnim vladikom Reinkens-om? Zdaj se jih blezo že vsi sramujejo. Tako se izkadé „Döllingerji“ in njih „gloria“; sed „veritas

Domini manet in aeternum“; — resnica Gospoda nebés in zemlje pa ostane vekomaj.

Katoliški misijonarji. Veliko število mašnikov in redovnih oseb, ki gredo vsako leto iz Evrope v tuje dele sveta sv. evangeliij oznanovat in za zveličanje duš delat, jasno kaže, da Cevkvi ukljub vsemu preganjanju ne manjka misijonarjev. Lansko leto 1873 je šlo iz Evrope: 1) duhovnov 124, in sicer iz raznih misijonskih semenišč 85, namreč iz Pariškega semenišča 37; iz Milanskega 6; iz Lovanskega 2; iz Lublinskega 22; iz Bruseljskega 2; iz Lijonskega 10; iz Veronskega 6; zunaj misijonskih semeniš 39 duhovnov; 2) Redovnikov 171, in sicer benediktinec 1; frančiškanov 23; dominikanov 9; jezuitov 81; iz reda sv. Duha 33; iz reda ss. Serc 9; iz reda maristov 13; iz reda oblatov 2 na Cejlon; 3) redovnih sester 117 iz različnih redov. — Pri tem je še opomniti, da je vir ter zapisnik pomanjkljiv in obsega veči del le take, ki so se odpeljali iz francoskih pristanišč.

Duhorske spremembe.

V Goriški nadškofiji: Umerla sta: V. č. g. Jožef Calligaris, fajm. v Terzo-i in č. g. Anton Malič, vikar v št. Ferjanu. R. I. P. — Fara Terzo je razpisana do 28. julija.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Zagorjan Mart., fajm. pri sv. Duhu, gre v pokoj; fara je razpisana 6. julija. — Č. g. Hoffer Karol, farni oskerbnik pri sv. Joštu, je dobil lokalijo na Čatežu, fara sv. Jošta je razpisana 8. jul.

V Teržaški škofiji: Č. g. Repić je imenovan kapelan v Gradinji; č. g. Janez Narobe, subsidijar za Tomaj; č. g. Janez lvič prestavljen za duhovnega pomočnika v Tinjan; č. g. Fr. Bukovec za kapelana v Cere.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Iz ip. Planine J. N. 1 gld. sr. — Nekdo iz cerkljanske fare 1 tol. za 2 gld. st. den. — Ant. Boste v Blagovici 1 gl. z vošilom: Da bi jih Bog še dolgo ohranil. — G. Ant. Jamnik 1 tol. 2 gl. st. d. — Z Dobrove dva neimenovana 1 ces. cekin in 1 tol. za 2 gl. — Pn. g. kan. Fr. Kr. 20 fr. v zlatu. — Z Bohinske Bele po gosp. župniku J. Ederji 10 gld. za vezilo sv. Očetu Piju IX o Njihovi 28letnici preslavnega vladanja Cerkve Kristusovo na zemlji. Naj sv. Oče milostno blagoslové pastirja s čedo. — Zatiška fara 10 gl. sv. Petru v osebi Pija IX Vatikanski ječi, za ktere ga moli, in prosi njegovega blagoslova. — Šmihelska fara pri Novem mestu preslavnemu sv. Očetu 10 gl. 35 kr. — **Za afrikanski misijon:** Z Gorjan 3 gl. — Iz Dolenje vasi 2 gl.

Za Bosno: Neimenovana 1 gl. — Iz Vodice 2 gld. — „Kranjska fara“ kristjanom v Bosni na Turškem 60 gl. a. v. po č. g. A. Mežnarcu.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Čast. samost. v Samob. in Idr. Čitaln.: Naznanili založništvu. — Gosp. G. v G.: Drugi Vaš spis je v Dan. že bil pred nekaj časom, torej se ne more sprejeti. — G. P.: Bilo je že pozno, toraj smo spis mogli le posneti, daljšega izročili „Slov.“ — Gg. Gr. in K.: Bilo je za zdaj prepozno toraj prihodnjič.